

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företaget.

Boverket

Yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I remissen ingår förslag till Boverkets föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader.

I sak anges förslaget innebära bland annat följande. De föreslagna föreskrifterna preciserar det tekniska egenskapskravet i 3 kap. 10 § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, att byggnader ska vara projekterade och utförda på ett sådant sätt att det vid användning eller drift inte innebär oacceptabel risk för olyckor. Förslaget till nya föreskrifter – som har tre kapitel – anges bygga på en ny regelmodell för Boverkets byggregler. Regelmodellen har arbetats fram inom ramen för ett regeringsuppdrag till Boverket, att se över bygg- och konstruktionsreglerna. De nya föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024. Samtidigt upphävs motsvarande regler om säkerhet vid användning i Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR. Den nya författningen föreslås ha en övergångstid om ett år. Kapitel 1 i den nya författningen anges innehålla övergripande bestämmelser om bland annat tillämpningsområdet, byggprodukter, projektering, utförande och kontroll. Kapitel 2 anges innehålla bestämmelser vid uppförande av nya byggnader. Kapitel 3, slutligen, anges innehålla bestämmelser vid ändring av byggnader. Bestämmelserna där reglerar hur avsteg från kraven i kapitel 2 får göras vid ändring av byggnader.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I remissen anges det finnas kritik mot de idag gällande Boverkets byggregler som går ut på att regleringen ofta uppfattas som oförutsägbar, omfattande och kostnadsdrivande av samhällsbyggnadsbranschen. Detta påverkas bland annat av hur reglerna är strukturerade och presenteras. Sammantaget anges detta kunna vara en bidragande faktor till problemet att byggandet i Sverige inte är kostnadseffektivt.

Utformningen av BBR har enligt Boverket bidragit till en otydlig rollfördelning mellan staten och samhällsbyggnadsbranschen. Trots att allmänna råd är rekommendationer, tillämpar kommuner och byggherrar i praktiken många gånger allmänna råd som bindande föreskrifter. De allmänna råden har därför i stor utsträckning blivit normerande. Det anges att i allmänna råd till Boverkets byggregler hänvisas i många fall till standarder för att ge exempel

på lösningar samt verifieringsmetoder såsom mätmetoder och beräkningsmetoder för hur föreskriftens krav kan uppfyllas. När ett allmänt råd hänvisar till en viss standard kan den bli normerande. Det kan vara svårt för byggherren att visa att kraven är uppfyllda om det allmänna rådet inte följs. Om standarden innehåller exempel på godkända lösningar kan incitamenten bli svaga för att tillämpa andra lösningar, eftersom det finns en risk att alternativa lösningar inte godtas.

Det anges att om byggherrar följer det allmänna rådet kan de lita på att lösningen godkänns av byggnadsnämnden. Vill byggherrar däremot pröva någon annan lösning kan de inte alltid förutse vad som kommer att krävas för att kommunerna ska godta lösningen. Det kan därför uppstå diskussioner mellan kommuner och byggherrar om hur de allmänna råden ska tillämpas eller tolkas. Olika tolkningar av hur kraven ska uppfyllas inför bygglov och startbesked kan enligt byggherrar även medföra ändringar som fördyrar ett projekt. Genom att de allmänna rådets status ibland uppfattas som otydliga försvagas incitamenten till att utveckla nya produkter och produktionsmetoder. Därmed motverkas syftet med funktionskrav, som är att byggherren är fri att finna metoder och lösningar för att uppfylla föreskriftens krav. Sektorn får svårare att utveckla lösningar och metoder som kan höja produktiviteten och främja kostnadseffektiva lösningar. När det gäller reglerna om säkerhet vid användning specifikt anges dessa ha blivit alltmer omfattande över tid, både beträffande antal regler och mängden text. Inom det tekniska egenskapskravet säkerhet vid användning av byggnader anges det förekomma vissa av de generella problem som nyss refererats. Till exempel anges det vara vanligt att föreskrifter är generellt uttryckta och att precisering ges i allmänna råd. Det finns även exempel på allmänna råd som anger lösningar och därför är svåra att avvika från. Två exempel som anges är reglerna om att ledstänger bör löpa förbi trappan med minst 30 cm och om hur säker förvaring av medicin bör utformas. Sådana allmänna råd anges därmed ha fått en mer styrande effekt än vad som har varit avsett. Det anges hämma utveckling av alternativa metoder och lösningar.

Författningsförslaget anges inte påverka kravnivåerna enligt lag och förordning utan regelarbetet anges omfatta enbart Boverkets tillämpningsföreskrifter. Förslaget ska tydliggöra rollfördelningen mellan staten, samhällsbyggnadssektorn och standardiseringen. Boverket ska i föreskrifterna precisera de krav som ställs i lag och förordning, medan samhällsbyggnadssektorn tar fram lösningar som uppfyller kraven, med standardiseringen som alternativ. Det anges att efter översynen ska byggreglerna bestå av färre regler, som ska vara formulerade som teknik- och materialneutrala funktionskrav. Byggreglerna ska bara innehålla bindande föreskrifter – i princip inga allmänna råd och inga hänvisningar till standarder, regler eller allmänna råd från andra myndigheter eller organisationer.

Risk för olyckor och människors säkerhet anges vara det övergripande motivet till att samhället ställer krav på säkerhet i byggnader. Samhället har genom det tekniska egenskapskravet säkerhet vid användning satt ett övergripande mål för säkerhet vid användning av byggnader. Det handlar om skydd mot olyckor på grund av snabba förlopp som exempelvis fall, sammanstötning eller brännskador och ska skiljas från de risker för människors hälsa som regleras genom det tekniska egenskapskravet avseende skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö. De som kommer att använda en byggnad finns inte alltid representerade när byggnaden projekteras eller byggs. Samhället ställer därför krav, genom PBL och PBF, på säkerhet vid användning i byggnader, med syfte att minska olycksrisker. Vid projektering av bostäder i flerbostadshus finns vanligtvis inte de som ska bo i byggnaden representerade och har därför begränsade möjligheter att ha inflytande över säkerhetsaspekter. Utan tydliga krav och kravnivåer finns inte tillräckliga förutsättningar och incitament för de som har ansvar, ytterst byggherrarna, att begränsa olycksrisker till en nivå

som inte utgör oacceptabel risk för olyckor. Ett skäl kan också vara bristande kunskap om hur risker för olyckor kan förebyggas. I jämförelse med exempelvis arbetsplatser där arbetsmiljöregler också gäller saknas det för bostäder andra samhällskrav som garanterar viss säkerhet.

Regelrådet gör följande bedömning. En förhållandevis stor del av bakgrundsbeskrivningen synes avse mer generella problem som förslagsställaren ser med dagens regelverk på föreskriftsnivå, mer än specifika problem med just dagens regler om byggnaders användning. Detta är inte nödvändigtvis ett problem, förutsatt att dagens regelverk på det område som de föreslagna föreskrifterna ska gälla är representativt för dessa mer generella förutsättningar. Beskrivningen ger en bild av att så är fallet. Det framgår också en del information om varför det anses motiverat med att ha föreskrifter om säkerhet vid användning överhuvudtaget. Sammantaget finner Regelrådet beskrivningen av bakgrund och syfte med förslaget tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det anges att nollalternativet, innebär att nuvarande bestämmelser i Boverkets byggregler förblir oförändrade. Detta anges i sin tur innebära att samtliga problem som beskrivits med nuvarande regelstruktur kvarstår. När det gäller alternativa lösningar anges vidare att den alternativa lösningen till författningsförslaget är att reglerna om säkerhet vid användning i byggnader upphävs och inte ersätts med nya föreskrifter. Det anges medföra risker och kostnader och alternativet har därför inte valts. Om det bara finns krav på lag- och förordningsnivå anges olycksrisken i byggnader kunna öka. Det kan vara svårt att tolka de övergripande samhällskraven i lag och förordning vilket kan leda till höga tillämpningskostnader för till exempel byggherrar och kommuner. Det anges att myndighetsföreskrifterna förtydligar samhällskraven, uttrycker en miniminivå och gör kraven praktiskt tillämpbara för byggherrar, projektörer och kommuner. I övrigt anges Boverket ha analyserat alternativa lösningars ändamålsenlighet, effektivitet och konsekvenser för varje föreskrift och allmänt råd. Det anges ha resulterat i att vissa regler i dagens byggregler inte finns i författningsförslaget och att delar av det som idag finns i allmänna råd återfinns som bestämmelser i föreskriftsförslaget. En del regler anges ha modifierats för att bli mer träffsäkra eller mer effektiva. Ytterligare analyser finns i remissens femte kapitel.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en bedömning såväl av vad effekten skulle bli om ingen förändring gjordes, om ingen reglering på föreskriftsnivå fanns överhuvudtaget och i en del andra avseenden. Det finns också, som refererats, några exempel på att effekter för berörda företag, såsom byggherrar och projektörer har övervägts när alternativen har analyserats. Regelrådet finner att beskrivningen är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att författningsförslaget stämmer överens med de skyldigheter som Sveriges medlemskap i Europeiska unionen innebär. Byggregler som preciserar det tekniska egenskapskravet om säkerhet vid användning av byggnader är nationella. Inför beslut om att författningsförslaget ska träda i kraft anges det behöva anmälas till Kommerskollegium för vidare anmälan till Europeiska kommissionen. Denna

anmälningsprocedur krävs för tekniska föreskrifter och är till för att bevaka den fria rörligheten av varor på EU:s inre marknad.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en bedömning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten. Beskrivningen är tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I remissens sjätte kapitel anges att den nya författningen föreslås träda i kraft den 1 juli 2024. Samtidigt kommer motsvarande bestämmelser i BBR att upphävas genom en annan författning. Den nya författningens övergångsbestämmelser hänvisar till övergångsbestämmelser i den författning som upphäver de äldre bestämmelserna. Den sistnämnda författningen föreslås ha en övergångstid om ett år, alltså till den 1 juli 2025. Under denna övergångstid kommer det att vara möjligt för byggherrar att välja om de ska tillämpa de nya bestämmelserna eller om de ska tillämpa de gamla upphävda bestämmelserna i BBR. Hur länge dessa övergångsbestämmelser ska få tillämpas beror på om den åtgärd som utförs kräver bygglov eller anmälan. För lovpliktiga åtgärder gäller att de gamla bestämmelserna i BBR ska få tillämpas om ansökan om bygglov görs före den 1 juli 2025. För anmälningspliktiga åtgärder ska BBR få tillämpas om anmälan görs före den 1 juli 2025. För åtgärder som inte kräver vare sig bygglov eller anmälan ska BBR få tillämpas om arbetena påbörjas före den 1 juli 2025. Övergångstiden motiveras av att byggherrarna och kommunerna ska få god tid på sig för att ställa om arbetet till de nya förhållandena.

Vidare anges att för att föreskrifterna ska få avsedd effekt vid ikraftträdandet, bör informationsinsatser riktas mot byggreglernas tillämpare. Detta kan ske genom Boverkets ordinarie kanaler – såsom PBL kunskapsbanken och vägledningar – men även genom mer målgruppsanpassade utbildningar och seminarier.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av vilka överväganden som har gjorts vid valet av tidpunkt för ikraftträdande. Denna beskrivning är tydlig, och det framgår att förutsättningarna för berörda företag hör till de aspekter som har vägts in. Det finns också en beskrivning av behovet av informationsinsatser. Även denna är tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det anges i konsekvensutredningen att författningsförslaget kan beröra alla företag i samhällsbyggnadssektorn som är eller kan bli tillämpare av byggregler. När det gäller byggherrar anges att dessa är ansvariga för att en byggnad uppfyller byggreglernas krav. En byggherre anges kunna vara en juridisk eller fysisk person, till exempel ett företag, en kommun, en bostadsrättsförening eller en privatperson. Konsekvensernas betydelse anges kunna variera beroende på organisationens storlek och professionalitet samt ett specifikt projekts egenskaper. I en tabell (tabell 1 på sida 64 i konsekvensutredningen) ges en översikt av den totala populationen företag som kan verka som byggherre och beställare. I tabellen anges det totala antalet företag vara drygt 84 000. Av dessa anges det vara drygt 76 000 som saknar anställda och drygt 7000 har 1 - 9 anställda. Det anges finnas 6 företag med fler än

500 anställda. Det framgår tydligt att en majoritet av företagen har färre än hundra anställda. För den fullständiga översikten hänvisas till tabellen.

Vidare anges att kostnadsförändringar som kan uppstå påverkar i huvudsak byggherren. Konsekvenserna för byggtreprenörer och installatörer anges påverkas av byggherrarnas beteende när de nya föreskrifterna träder i kraft. I en tabell (tabell 2 på sida 70 i konsekvensutredningen) ges en översikt av den totala populationen företag som kan verka som byggtreprenörer eller installatörer. I tabellen anges bland annat att det totala antalet företag uppgår till drygt 84 000, varav knappt 50 000 företag saknar anställda. Drygt 29 000 företag anges ha 1 – 9 anställda. Det anges finnas 21 företag med fler än 500 anställda. Det framgår tydligt att en stor majoritet av företagen har färre än 100 anställda. För den fullständiga översikten hänvisas till tabellen.

I en tredje tabell (tabell 3, på sida 72 i konsekvensutredningen) ges en översikt över företag som kan verka som projektör. Dessa delas in i kategorierna utvecklare av byggprojekt, arkitektkontor och andra projektörer. I kategorin utvecklare av byggprojekt anges 666 företag sakna anställda. Knappt 160 företag anges ha 1-9 anställda i kategorin, medan det anges finnas ett företag med mellan 200 och 499 anställda och inget med 500 anställda eller mer. Det anges att antalet företag som saknar anställda motsvarar 79 procent av totala antalet företag i kategorin. När det gäller kategorin arkitektkontor anges det finnas knappt 3000 företag som saknar anställda. Drygt 1100 företag anges ha 1-9 anställda och ett företag anges ha 500 anställda eller fler. Det framgår att de företag som har högst 4 anställda motsvarar drygt 90 procent av det totala antalet. Slutligen anges avseende kategorin andra projektörer att det finns knappt 15 000 företag som saknar anställda och knappt 8000 företag har 1 – 9 anställda. I denna kategori anges det finnas 13 företag med minst 500 anställda. Andelen företag med högst fyra anställda anges motsvara drygt 90 procent av alla företag även inom kategorin övriga projektörer.

Slutligen anges följande när det gäller byggmaterialtillverkare och småhustillverkare. Det finns cirka 4 000 företag inom byggmaterialtillverkning i Sverige. Dessa erbjuder allt från bulkprodukter (till exempel ballast) till hela konstruktionssystem (till exempel prefabricerade byggnadsdelar) och har olika produktionsförutsättningar. Byggmaterialtillverkare kan vara såväl små lokala företag som stora internationella företag. Det anges inte vara möjligt att på ett meningsfullt sätt uppskatta antalet företag som kan påverkas på olika byggmaterialmarknader. Enligt SCB:s företagsdatabas anges det emellertid finnas cirka 500 företag inom kategorin monteringsfärdiga trähus varav cirka 300 inte har någon anställd. Branschorganisationen TMF har cirka 100 medlemsföretag som tillverkar bland annat små- och flerbostadshus i trä. Dessa företag har knappt 7 800 anställda.

Regelrådet gör följande bedömning. Övergripande konstaterar Regelrådet att beskrivningen av berörda företag är tydlig och utförlig i en utsträckning som överträffar motsvarande beskrivningar i en inte obetydlig andel av de ärenden som inkommer till Regelrådet. Såväl företagens branschtillhörighet, antal och storlek kan anses framgå tillräckligt väl, på en övergripande nivå. Det finns en felskrivning i tabellen som beskriver företag som verkar som projektörer. Där anges, i kolumnen för utvecklare av byggprojekt att det totala antalet sådana företag, i absoluta tal, är detsamma som antalet sådana företag som saknar anställda (666 företag). Detta är uppenbart felaktigt och det borde ha justerats. Eftersom övriga värden i kolumnen såvitt Regelrådet kan förstå är riktiga och eftersom det finns en kolumn med procentuella andelar av företag som är i olika storlek, är det ändå möjligt att sluta sig till hur stora andelar företag som är i olika storlek i den aktuella populationen företag. Övriga värden för de andra delkategorierna företag i samma tabell framstår som korrekta. Därför finner

Regelrådet att även om felet borde ha justerats är det möjligt att bilda sig en rättvisande bild av helheten och därför blir inte felets betydelse avgörande. Det är inte helt tydligt för Regelrådet varför byggmaterietillverkare och småhustillverkare inte har redovisats lika tydligt som de andra företagen. Den frågan är emellertid inte heller av sådan vikt att den hindrar att helhetsbedömningen blir att beskrivningen är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

I konsekvensutredningen anges följande när det gäller byggherrar. Författningsförslaget tydliggör att byggherrar ska ges utrymme att föreslå andra lösningar än de som presenterats i BBR:s allmänna råd. Genom att förslaget inte pekar på någon särskild standard, ökar möjligheten för byggherrar att använda andra fackmässiga metoder och lösningar än de som förekommer i de standarder som har angivits i BBR. Omfattningen av en eventuell efterfrågeförändring avseende lösningar – och därmed kostnadsförändring – anges inte vara möjlig att kvantifiera eftersom det inte går att förutsäga byggherrarnas framtida beställarbeteende. På kort sikt anges emellertid bedömningen vara att skillnaden i efterfrågeförändring på alternativa lösningar inte blir särskilt omfattande eftersom regelförändringarna i huvudsak är att bestämmelser i allmänna råd, till exempel måttangivelser, antingen tas bort eller blir föreskrift. Det vill säga, förändringarna i sak är små. Uppskattningsvis blir det på kort sikt därför bara marginell kostnadspåverkan för produktion av byggnader som effekt av förslaget. På lång sikt anges en kvalitativ bedömning vara att en successiv efterfrågeförändring kommer att ske som följd av att reglerna blir mindre detaljstyrande. Författningsförslaget kan därför indirekt bidra till mer innovation och nya lösningar vilket i sin tur kan sänka produktionskostnaderna och öka kostnadseffektiviteten. Eftersom sådana effekter beror på osäkra – och frivilliga – beteendeförändringar i framtiden är de inte möjliga att beräkna.

Vissa regler i förslaget har gjorts till renodlade funktionskrav vilket förslagsställaren bedömer skapar större möjligheter att utforma byggnadsspecifika lösningar som uppfyller säkerhetskraven. Funktionsregler, särskilt om de saknar nivåsättande precisering, anges emellertid också kunna bli otydligare vilket på kort sikt anges kunna leda till högre kostnad för regeltillämpning eftersom tidsåtgången för tolkningsarbete blir större. Den byggherre som vill kan som följd av funktionskrav dock lättare planera sin verksamhet och disponera sina resurser på ett sätt som bättre passar den enskilda byggherren, i stället för att styras av allmänna råd. Ekonomiskt anges det innebära mer effektiv resursanvändning i företagen och i förlängningen möjlighet till mer ändamålsenliga och därmed mer kostnadseffektiva lösningar för säkerhet vilket även kan gynna byggherrarnas kunder och hyresgäster.

En följd effekt av tydligare krav rörande dokumentation och projektering anges vara att dessa sannolikt kommer underlätta byggnadsnämndernas bedömning av byggherrens kompetens och fackmässighet. Byggnadsnämnderna kan därmed lättare och tidigare i processen förutse kvalitén på den dokumentation som de förväntar sig från byggherren för att utfärda slutbesked, vilket i sin tur kan förenkla kontrollplanens utformning i fråga om detaljinhåll. Effekten kommer enligt förslagsställaren sannolikt bli att byggherrens kontrollplan inte behöver bli lika omfattande samt att byggnadsnämndens handläggningstider inför startbesked kan bli kortare, byggnadsarbetet kan påbörjas tidigare och byggherrens kostnader kan därmed bli lägre.

Vidare anges att det i avsnitt 8:22 BBR finns ett allmänt råd om att det i bostäder bör finnas stödhandtag i duschutrymmen i de hygienrum som ska vara tillgängliga. Syftet är att förebygga halkning. Boverket föreslår att denna regel tas bort. Boverkets bedömning är att kostnaden för material och montering är mellan 300 kronor och 1 000 kronor per bostad. Denna kostnad blir med förslaget inte längre tvingande och är därför en möjlig minskning av produktionskostnaden. Utöver produktkostnaden anges det tillkomma kostnadsminskningar som inte har kunnat uppskattas, främst kostnader för montering, kostnader för utbyten av stödhandtag under byggnadens livslängd samt kostnad för upphandling i byggskedet. Boverket föreslår vidare att det allmänna rådet om hållskydd som täcker spisens framkant och sidor inte ska göras till föreskrift. Kostnaden för ett hållskydd bedöms vara 300–600 kronor vilket anges bli en möjlig minskning av produktionskostnaden. Utöver produktkostnaden anges det tillkomma kostnadsminskningar som inte har kunnat uppskattas, främst kostnader för utbyten av hållskydd under byggnadens livslängd samt kostnad för upphandling i byggskedet. Vidare anges att Boverket föreslår att allmänt råd om särskilda förvaringsskåp för medicin, kemisk-tekniska preparat och dylikt inte görs till föreskrift. Kostnaden för ett medicinskåp bedöms vara mellan 300 kr och 1 000 kronor vilket anges bli en möjlig kostnadsminskning. Utöver produktkostnaden anges det tillkomma kostnadsminskningar som inte har kunnat uppskattas, främst kostnader för montering, utbyten av medicinskåp under byggnadens livslängd samt kostnad för upphandling i byggskedet. Slutligen anges att Boverket inte har identifierat någon ökning av produktionskostnader som direkt konsekvens av författningsförslaget.

Det anges också att enligt författningsförslagets övergripande bestämmelser ska byggherren dokumentera sin projektering och sina egenkontroller, om det inte är uppenbart att det inte behövs. Motsvarande bestämmelser i BBR preciseras i ett allmänt råd. Kravet gäller för alla tekniska egenskapskrav. Principiellt kan detta betraktas som en kravskärpning som kan leda till högre kostnader för dokumentation. Enligt Boverkets bedömning tillämpas det allmänna rådet i stor utsträckning när det gäller uppförande av ny byggnad och större ändringar, till exempel ombyggnad. Det anges vara svårt att vidta lov- eller anmälningspliktiga åtgärder utan dokumentation om att kraven uppfylls på något sätt, så generellt bedömer verket att författningsförslaget innebär små höjningar av dokumentationskostnaderna. Kunskapsnivån höjs med preciserade krav och uppmärksammar byggnadsnämnderna på att dokumentation ska lämnas in. I de få fall det kan bli kostnadsökningar gäller det främst de företag som i dag inte dokumenterar sin projektering och resultatet av de genomförda kontrollerna. Det har inte varit möjligt att beräkna dokumentationskostnaden, bland annat för att komplexiteten i byggprojekt är mycket varierande och att kostnaden påverkas av alla egenskapskrav, inte bara säkerhet vid användning. Boverket bedömer att både byggherrar och byggnadsnämnder redan idag tillämpar principen att dokumentation inte behöver upprättas ifall det är uppenbart onödigt. De ekonomiska konsekvenserna i denna del bedöms därför bli små.

Författningsförslaget anges innehålla färre bestämmelser än BBR och i många delar innebära en förenkling som på sikt kan bli tidsbesparande. På kort sikt anges det kunna ta längre tid att arbeta med en ny regelstruktur, jämfört med den gamla som är väl inarbetad. Den information som i dag finns i allmänna råd blir utspridd på flera källor och informationssökning kan ta längre tid inledningsvis. Det anges att för professionella byggherrar och deras underleverantörer bör detta inte orsaka någon merkostnad eftersom de redan använder standarder, branschvägledning och interna riktlinjer samt känner till kravnivåerna i PBL och PBF. På längre sikt anges det finnas möjlighet till tidsvinster eftersom författningsförslaget bland annat kommer innebära att; överblickbarheten ökar när onödiga regler upphävs och textmängden minskar, där de allmänna råden höjs till föreskrift tydliggörs kravnivån, tillgången till författningskommentarer kommer tillsammans med vägledning hjälpa

tillämparen att snabbare förstå innehållet och tillämpa föreskrifterna, tydligare krav på dokumentation och projektering kommer bidra till kortare handläggningstider hos byggnadsnämnderna samt öka förutsättningarna för effektiv drift och underhåll.

Det anges inte ha varit möjligt att beräkna tidsåtgång för tillämpning av regler i faktiska tal, varken för nollalternativet – dvs dagens regler- eller för författningsförslaget. Skälet anges vara att det inte går att isolera faktorn säkerhetsreglernas påverkan på tidsåtgång från andra faktorer som påverkar tidsåtgång, till exempel tillämpning av andra tekniska egenskapskrav. Tidsåtgången anges påverkas även av en byggnads komplexitet och kompetensen hos den som projekterar. En kvalitativ bedömning anges vara att det sannolikt är stor variation eftersom en byggherre kan vara allt från en privatperson som använder reglerna för första gången till en stor fastighetsutvecklare med egna eller upphandlade experter. Det anges även vara stor skillnad i tidsåtgång beroende på om det är en mindre byggåtgärd som bara träffas av några tekniska egenskapskrav jämfört med ett större projekt som träffas av alla utformningskrav och tekniska egenskapskrav.

Vidare anges att byggherrar kommer att behöva kompetensutveckling i hur det nya regelverket fungerar, inte enbart för föreskrifterna om säkerhet vid användning. Kostnaden för kompetensutveckling kan inte beräknas på grund av att byggherrar är en heterogen grupp med olika behov. Ett räkneexempel presenteras emellertid som bygger på att det behövs åtminstone en halv dags utbildning per anställd för de som jobbar med regeltillämpning. Det anges att en årsarbetstid är ungefär 1900 timmar och en halv dags utbildning indikerar att kostnaden per företag i relativa tal inte skulle bli betungande. Kostnaden för arbetsgivaren anges emellertid kunna vara högre än den faktiska lönekostnaden eftersom produktionsvärdet av en arbetstimme i normalfallet anges vara högre än lönekostnaden. Om en anställd arkitekt som exempel kostar 500 kronor per timme för total lönekostnad men företaget kan fakturera 1 100 kronor per arbetstimme, så är företagets alternativkostnad, det vill säga utebliven intäkt, för en halv dags utbildning 4 400 kronor att jämföra med lönekostnaden på 2 000 kronor.

Det anges att den som vill arbeta på samma sätt som med BBR kommer att kunna göra det även med det nya författningsförslaget. De nya reglerna underlättar för de som till exempel inte vill följa en viss standard som BBR har hänvisat till. Den som vill använda andra lösningar och metoder än de som angivits i allmänna råd och standarder behöver utveckla sin kompetens. Byggherrar som inte har dokumenterat projektering och egenkontroller anges troligen behöva lägga mer resurser på kompetensutveckling inom området, särskilt om uppgifterna ska utföras av byggherren själv. Boverket anges inte ha kunnat uppskatta denna kostnadsökning men den anges vara tillfällig och begränsad. Det bör enligt verket påpekas att det i BBR:s allmänna råd, i flera sammanhang, klargörs hur betydelsefull dokumentation är i samband med projektering, utförande och egenkontroller. Branschen är medveten och normalt van att hantera dokumentation som ett obligatoriskt moment i byggprocessen, även om det inte funnits bindande föreskrifter. Det finns därför anledning att anta att konsekvenserna av den formella kravhöjningen blir små. Utöver formell kompetensutveckling blir det en period av successiv inläring av de nya reglerna vilket under en begränsad period kan innebära produktivitetstjänster. Effekten kan inte beräknas eftersom den förklaras av flera okända faktorer. Boverket bedömer dock att den sammanlagda kostnaden för kompetensutveckling och inläring för kollektivet byggherrar inte leder till några negativa nettokonsekvenser eftersom förslaget på sikt skapar möjligheter för företag att höja sin produktivitet på ett sätt som försvåras av nuvarande författningsmodell.

Vidare anges, när det gäller byggentreprenörer och installatörer, att kostnadsförändringar som kan uppstå till följd av förslaget påverkar i huvudsak byggherren. Konsekvenserna för byggentreprenörer och installatörer anges påverkas av byggherrarnas beteende när de nya föreskrifterna träder i kraft.

Det anges vara vanligt att totalentreprenad tillämpas som entreprenadform i byggprojekt. Vid en totalentreprenad har entreprenören ansvar för att det som projekteras och utförs har den funktion som byggherren (ofta tillika beställare) och entreprenören har avtalat om. Vid totalentreprenader kan författningsförslaget därmed enligt förslagsställaren få konsekvenser för totalentreprenörens kostnader i fråga om val av metod, teknik, material, arbetsformer samt tidsåtgång. I fråga om utförandeentreprenader borde det enligt förslagsställaren inte bli fråga om några stora skillnader för entreprenören eftersom byggherren – ofta tillika beställare – redan har projekterat och tagit fram den lösning som entreprenören sedan offererar och utför. I den mån byggentreprenörer får fler administrativa uppgifter anges det vara fråga om att byggherren överlåter dem via avtal, till exempel att dokumentera kontroller. De administrativa kostnaderna kommer enligt förslagsställaren liksom i dag att belasta byggherrarna. Byggentreprenörer anges, i de fall de uppdras av beställaren att föreslå, utforma eller projektera nya metoder och lösningar, behöva använda arbetstid åt att sätta sig in i föreskrifterna och lära sig att tillämpa dem. Mer kompetensutveckling kan behövas för byggentreprenörerna om byggherrar efterfrågar nya metoder och lösningar, vilket anges vara en indirekt konsekvens av författningsförslaget.

Därutöver anges att kravet på byggherren att endast tillämpa fackmässiga metoder vid projektering kan leda till ett ökat behov och därmed ökad efterfrågan på extern expertkompetens avseende byggnaders utformning med hänsyn till säkerhet vid användning. Kontrollansvariga anges kunna få en mera omfattande roll med att ta fram och presentera nya lösningar för byggnadsnämnden inför det tekniska samrådet. På längre sikt kommer de kontrollansvarigas arbetsmetoder att behöva anpassas till de nya förutsättningarna, givet att byggherren önskar avvika från nuvarande lösningar. De kontrollansvarigas arbetsmetoder kan påverkas både av sättet att ställa krav på säkerhet vid uppförande av ny byggnad och av förtydligandet av kraven under byggprocessen. Det anges att med de föreslagna föreskrifterna kan och bör den kontrollansvarige – i sitt arbete att bistå byggherren med att utforma kontrollplanen – anpassa hur och när kontroller genomförs samt hur kontroller bäst anpassas efter valda lösningar och/eller utformningar. Boverkets bedömning anges vidare vara att professionella aktörer redan i dag dokumenterar på ett sådant strukturerat att författningsförslaget inte förväntas medföra några ökade administrativa kostnader för projektörer och kontrollansvariga. Projektörer och kontrollansvariga anges vidare behöva sätta sig in i och lära sig att tillämpa de nya föreskrifterna. De kan också behöva kompetensutveckling om byggherrar efterfrågar nya metoder och lösningar. Förslagsställaren hänvisar till det som angavs om byggherrarnas kompetensutvecklingsbehov för en närmare beskrivning av behovet av kompetensutveckling även för de kontrollansvariga och projektörerna. Kontrollansvariga anges behöva gå utbildningar för att kunna certifiera sig. Kontrollansvariga som redan är certifierade anges kunna ha behov av att utbilda sig i de nya föreskrifterna för att lättare kunna hantera de nya föreskrifterna. Utbildningsföretag kommer att se ökad efterfrågan på sina tjänster.

När det gäller byggmaterietillverkare och småhustillverkare anges följande. Boverket bedömer att direkt påverkan av förslaget blir begränsad för tillverkare av byggmaterial och småhus. Anledningen är att byggnader i allt väsentligt ska uppfylla samma samhällskrav som med nuvarande regler. Påverkan sker främst indirekt om byggherrarnas efterfrågan på produkter och material förändras som effekt av författningsförslaget. Enskilda måttsättningar

som finns i BBR men som inte finns i författningsförslaget kan få betydelse för hur småhustillverkare kan utforma sina produkter. På lång sikt anges författningsförslaget kunna bidra till att byggherrarnas efterfrågan förändras. Tillverkare av byggprodukter behöver då möta en förändrad efterfrågan om de vill behålla eller förbättra sin marknadsposition. Efterfrågan på nya lösningar kan innebära att produkter behöver anpassas för att motsvara byggherrens krav. I sådant fall anges det kunna innebära större inkomster för de produkttillverkare som förmår möta efterfrågan. Mer ändamålsenliga lösningar kan innebära mer specialiserade produkter som har högre förädlingsvärde, vilket är gynnsamt för en produkttillverkare. I vilken grad det kommer att ske i framtiden anges inte möjligt att uppskatta och därmed inte heller möjligt att kvantifiera.

Författningsförslaget medger mer situationsanpassade lösningar vilket anges kunna innebära mer specialiserade produkter som har högre förädlingsvärde vilket anges vara gynnsamt för en produkttillverkare. Ett exempel är reglerna för trappor som blir mindre detaljerade vilket skapar större möjligheter till anpassning i det enskilda fallet. Efterfrågan anges också kunna förväntas minska på vissa produkter som till exempel medicinskåp, stödhandtag i dusch och hållskydd för spis eftersom krav på sådana lösningar inte finns i författningsförslaget. Minskad efterfrågan betyder lägre försäljning och lägre intäkter från dessa produkter. Köksblandare med hetvattenfunktion blir tillåtna i bostäder om de uppfyller föreskriftens krav, vilket anges kunna leda till ökad försäljning av sådana produkter. Med nuvarande regler är de endast tillåtna i professionella kök. Det anges också att författningsförslaget kan medföra effekter för småhustillverkares produktutveckling. Reglerna anges öka möjligheterna för småhustillverkare att utveckla husmodeller och planlösningar som uppfyller kraven på säkerhet vid användning på ett mer ändamålsenligt sätt. Till exempel tas det allmänna rådet bort om att en ledstång bör löpa förbi en trappas början och slut med minst 30 cm, något som kan anses vara opraktiskt i en bostad. Rådet har enligt uppgifter till Boverket tillämpats på varierande sätt i olika kommuner vilket anges ha skapat osäkerhet för småhustillverkare. Författningsförslaget anges inte medföra några konsekvenser på kort sikt som innebär att byggmaterialtillverkare behöver lägga tid på kompetensutveckling. På längre sikt anges emellertid byggmaterialtillverkarnas och småhustillverkarnas behov av kompetensutveckling kunna påverkas. Det beror på om byggherrarnas efterfrågan på alternativa lösningar förändras och som en följd av det efterfrågan på produkter och småhus med andra egenskaper.

De totala bygginvesteringarna i bostäder och lokaler var ca 500 miljarder kronor 2021 eller knappt 10 procent av BNP. Förutom Boverkets byggregler anges det finnas många faktorer som påverkar bygginvesteringar och byggkostnader, till exempel andra samhällskrav, materialpriser, markpriser, marknadsförhållanden och räntenivåer. Eftersom samhällsbyggnadssektorn är en väsentlig andel av ekonomin anges beteendeförändringar i sektorn som indirekt effekt av författningsförslaget kunna få stora effekter för hur svensk ekonomi utvecklas.

Det anges vara svårt att uppskatta om förändringar i vissa specifika föreskrifter kan leda till ökade administrativa kostnader och en ökad tidsåtgång för företag. Det anges att de långsiktiga konsekvenserna av den nya regelmodellen måste ses i ett större sammanhang. När reglerna och kostnaderna som de för med sig ska bedömas kan det vara svårt att rangordna eller peka ut enskilda regler som särskilt problematiska. Det kan finnas en acceptans för att enskilda kravnivåer och kravformuleringar är rimliga, men sammantaget kan regelbördan eller regelutformningen uppfattas som kostnadsdrivande och begränsande för verksamheternas förutsättningar och konkurrenskraft.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en kvalitativ beskrivning av påverkan på tidsåtgång, kostnader och verksamhet som är utförlig och åtminstone delvis tydlig. Det finns också räkneexempel för kostnadspåverkan till följd av kompetensutveckling och det finns kvantitativa uppgifter om vissa kostnader som kan undvikas genom att några specifika krav inte förs in som bindande föreskrifter. Den information som finns i konsekvensutredningen har utan tvekan ett värde. Nästa frågeställning är om den är tillräcklig utifrån ärendets karaktär och förutsättningarna i övrigt. Regelrådet noterar att det också anges finnas effekter som framstår som mer osäkra i omfattning och betydelse. Dit hör inte minst de effekter som bedöms uppstå till följd av möjliga förändringar i efterfrågan. Regelrådet noterar de mer övergripande resonemang som finns om att även om det i sig skulle kunna finnas acceptans för en specifik ny eller ändrad regel, kan ett regelverk som helhet uppfattas som betungande. Regelrådet delar denna uppfattning och anser att den är ett skäl till att det även i enskilda fall som handlar om mindre justeringar eller tillkommande regler är viktigt att säkerställa att förslagen är väl underbyggda. Sammantaget gör Regelrådet följande bedömning. Det är en brist att så lite kvantifieringar görs så att det blir svårt att få någon mer precis uppfattning om kostnadspåverkan vare sig per företag eller för företagen generellt. Samtidigt ska det vägas in att viss kvantifiering och exempelberäkningar ändå finns och att den kvalitativa beskrivningen är utförlig och i flera fall tydlig. Regelrådet får ett tydligt intryck av att det i vart fall inte finns någon avsikt att skärpa kravnivåerna i någon stor utsträckning utan snarare att överföra bestämmelser från en form till en delvis annorlunda form, med små materiella justeringar. Givet denna förutsättning kan beskrivningen av företagens tidsåtgång, kostnader och verksamhet ändå anses tillräcklig. I ett fall där ändringarna i reglernas materiella innebörd hade varit större, skulle det ha krävts en tydligare beskrivning.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det anges i konsekvensutredningen att författningsförslaget innebär att staten inte längre anger vilka metoder som bedöms uppfylla föreskrifterna. Därmed anges samhällsbyggnadsbranschen få större möjligheter och starkare incitament att utveckla egna metoder och lösningar. Det anges kunna leda till nya produkter och metoder, och mer kostnadseffektiva lösningar, med större mervärden för slutanvändarna. Det i sin tur kan bidra bättre konkurrensförutsättningar på lång sikt.

Regelrådet gör följande bedömning. I sin beskrivning av särskilda hänsyn till små företag har verket tagit upp ett antal exempel på delar av förslaget som kan innebära en kostnad som får större proportionell betydelse för små företag eller innebära högre alternativkostnader för små företag. Det är också tydligt av företagsbeskrivningen att många, men inte alla, företag i de berörda branscherna är små. Regelrådet finner att det inte kan uteslutas att skillnader i hur företag av olika storlek påverkas också kunde ha någon effekt för konkurrensförhållandena, något som förslagsställaren själv tagit upp helt kort i information om små och medelstora företag. Därför kunde och borde beskrivningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag också ha innehållit en i vart fall något mer utvecklad information om hur förslagsställaren föreställer sig att olika effekter av förslaget för företag av olika storlek kan påverka konkurrensen. I sitt befintliga skick är beskrivningen inte tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Det anges i konsekvensutredningen att utbildningsmaterial, handböcker, vägledningar etc. som hänvisar till BBR kommer behöva ändras. Företagsinterna dokument som checklistor, underlag för egenkontroller, kvalitetssäkring mm. kommer behöva skrivas om med nya hänvisningar och nya regelformuleringar. Detta gäller även litteratur, digitala hjälpmedel för energiberäkning, upprättande av ritningar, dimensionering och dyl. Detta bedöms vara en relativt stor insats för branschen initialt. Mycket av det nödvändiga utvecklingsarbetet och förvaltningen av genomfört utvecklingsarbete förväntas kunna ske via branschorganisationer.

För vissa frågor har det under arbetet inte gått att identifiera en branschorganisation som tydligt tagit ansvar för frågan. Branschen anges kunna behöva organisera sig tydligare och se till att alla frågor får ett tydligt ägarskap. För att tillämpningen av författningsförslaget ska fungera optimalt behöver alternativa metoder utvecklas parallellt med de behov som uppstår pga. teknikutveckling och innovationer. Branschen förväntas därför behöva arbeta mer strukturerat framåt med att identifiera, avsätta resurser och åtgärda utvecklingsbehov av metoder och hjälpmedel.

Information och rekommendationer som finns i BBR:s allmänna råd kan i framtiden finnas i standarder om sektorn bedömer det lämpligt. Författningsförslaget kan då leda till att standardiseringen får en mer framträdande roll. Svenska institutet för standarder (SIS) kan påverkas när de allmänna rådets hänvisningar till standarder upphör. SIS intäkter beror på efterfrågan på standarder, och det är osäkert hur företagets efterfrågan kommer att påverkas. Å ena sidan kan byggherrars efterfrågan minska, eftersom de inte längre är tvungna att köpa standarderna för att ta del av Boverkets krav och rekommendationer. Å andra sidan kan byggherrar välja att köpa standarder även i fortsättningen för att ta del av de lösningar som utvecklats gemensamt av branschen.

SIS behöver verka för att representationen i arbetsgrupper och tekniska kommittéer är bred. Deltagandet måste vara på alla företags och organisationers villkor, inte minst ekonomiskt. Om inte arbetsgrupper är representativa för branschen och allmänintresset finns det en risk för att inriktningen på en standard inte blir den önskvärda ur varken ett branschperspektiv eller ett samhällsperspektiv. Företag kan bli mer intresserade av att delta i standardiseringen och utveckla standarder. Genom att delta i tekniska kommittéer kan de påverka vad som till exempel ska anses vara tillförlitliga metoder och lämpliga lösningar, och på så sätt få en konkurrensfördel. Små företag har generellt sämre möjligheter att delta i standardiseringsarbetet eftersom de har mindre resurser och högre relativ kostnad.

Kommunernas efterfrågan på standarder kan minska till följd av att hänvisningar till standarder tas bort. Efterfrågan på standarder kan också öka i takt med att byggherrar i större utsträckning föreslår lösningar som är baserade på standarder. Hur det blir, vilka hjälpmedel branschen kommer att ta fram som stöd för metodval och verifiering samt vilka konsekvenser det får för standardiseringen är svårt att förutse. Inom det tekniska egenskapskravet säkerhet vid användning finns det för närvarande få standarder. Anledningen är att avsnittet innehåller förhållandevis många detaljer och mått som hjälper till att definiera kravnivån. Branschen har därför inte haft anledning att jobba med standardisering inom de regler som är så pass detaljerade att en standard inte behövs. Författningsförslaget leder till ett ökat behov av standardisering på de områden där regler tas bort, till exempel för trappor. SIS har intensifierat arbetet med att engagera företag och andra intressenter så att standardiseringsarbetet framgent kan bedrivas på ett ändamålsenligt sätt.

Regelrådet gör följande bedömning. En del av informationen som verket redovisat som påverkan på företagen i andra avseenden skulle eventuellt lika gärna eller hellre kunna ses som en påverkan på andra kostnader. Detta gäller framför allt det som anges om behov av uppdatering av företagsinterna dokument och dylikt. Samtidigt finns aspekten som verket har tagit upp att en betydande del av utvecklingsarbetet antas behöva ske inom branschorganisationer vilket möjligen kan innebära att det blir en mer indirekt kostnad och ett arbete som i något mer begränsad utsträckning skulle träffa det enskilda företaget. Det är värdefullt att en beskrivning av påverkan som har med standardisering att göra tas upp på ett tydligt sätt.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det anges att författningsförslaget om säkerhet vid användning av byggnader kan påverka små företag särskilt. När det gäller byggherrar anges följande. Byggherreföretag är, som refererats ovan, i stor utsträckning små företag. Författningsförslaget innebär tydligare och i formell mening ökade krav på att dokumentera byggprocessen och en något större administrativ pålaga för byggherrar. I små företag är det i större utsträckning samma person som ansvarar för att sköta såväl administration som till exempel försäljning eller andra arbetsuppgifter med högre förädlingsvärde. Därför anges alternativkostnaden, för extra administrativa kostnader, relativt betraktat, bli större för små byggherrar. Små byggherrar behöver i större utsträckning förlita sig på extern kompetens – i såväl projekteringskedet som utförandeskedet – för att genomföra och dokumentera kontroller. Boverket bedömer att den nya författningen kan medföra att fler arbetsuppgifter under projekteringen kommer behöva göras av en expert. Små företag kommer därför i högre grad än tidigare att behöva köpa in expertkompetens av exempelvis arkitekter. Detta medför i någon mån ökade kostnader för kollektivet små företag. Det anges att konsekvenserna för små och medelstora byggtreprenörer och installatörer bör bli begränsade jämfört med de större. Små företag har emellertid sämre möjligheter att erbjuda kompetensutveckling, eftersom utbildningstid innebär ett intäktsbortfall som har större relativ betydelse för små företag.

Författningsförslaget kan medföra en ökad efterfrågan på arkitekter och tekniska konsulter, framför allt från mindre byggherrar som inte har kompetens inom byggregler. Om det uppstår en beteendeförändring som innebär att fler vill använda metoder som frångår de som i dag anges i allmänna råd och standarder kan det öka efterfrågan på projektörer och arkitekter som utvecklar metoder som på ett mer kostnadseffektivt sätt kan användas för att uppfylla kraven på säkerhet. Därigenom kan verksamhetsförutsättningarna förändras för ett stort antal mindre utvecklare av byggprojekt, arkitekter och tekniska konsulter. Deltagande i standardiseringsarbete kan innebära konkurrensfördelar för ett företag. I arbetet med att ta fram och förvalta standarder anges emellertid små projekteringsföretag ha en nackdel jämfört med stora företag. Små företag har en högre alternativkostnad för att delta i standardiseringsarbete. Därmed är kostnaden i relativa termer högre för små företag än för stora företag. Konsekvenserna av förslaget anges inte skilja sig nämnvärt beroende på storleken på företaget som tillverkar byggmaterial eller småhus. I likhet med andra sektorer har emellertid små aktörer högre alternativkostnad än stora företag vilket kan påverka konkurrensen. I den mån beställare till följd av förslaget ändrar beteende och exempelvis vill ha mer utförliga produktspecifikationer, kommer de mindre materialtillverkarna ha något sämre förutsättningar att anpassa sig alternativt högre relativ kostnad för att anpassa sig.

Sällanbygggherrar och små företag anges använda byggreglerna sällan eller vid få tillfällen. Byggprojekt som genomförs av små företag ska även fortsättningsvis projekteras av kompetenta projektörer. Små företag kommer därför, liksom med dagens regler, att behöva förlita sig på projekterade ritningar utan att behöva förstå skillnaderna mellan BBR och författningsförslaget. I de absolut enklaste fallen samt sådana åtgärder som varken kräver bygglov eller anmälan bedömer Boverket att sällanbygggherrar och små företag kommer kunna hantera förändringarna utan särskilda informationsinsatser.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av hur förslaget väntas påverka företag i olika storlek. Denna beskrivning är i sig tydlig. Regelrådet kan konstatera att det inte anges någon särskilt tydlig information när det gäller om särskild hänsyn har tagits till de små företagen. Det hade varit önskvärt med en explicit bedömning av om särskild hänsyn till mindre företag hade varit möjlig eller bedömts ändamålsenlig. Eftersom det ändå finns en relativt utförlig beskrivning av hur de mindre företagen väntas påverkas och med tanke på att förslaget till ganska stor del innebär ett byte av form för bestämmelserna snarare än stora materiella förändringar, kan informationen likväl anses tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till små företag godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att konsekvensutredningen håller tillräcklig kvalitet när det gäller bakgrund och syfte med förslaget, alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd, förslagets överensstämmelse med EU-rätten, särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser, beskrivningen av berörda företag och hur tidsåtgång, kostnader och verksamhet påverkas för dessa. Det finns också en tillräcklig beskrivning av särskild hänsyn till små företag. Den delaspekt som Regelrådet finner otillräckligt redovisad är påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag. När Regelrådet gjort sin bedömning i detta ärende beaktas att redovisningen i flera fall är tydlig och även i fall där den är mindre tydlig kan den oftast anses tillräcklig i ett fall där de materiella förändringarna i reglerna framstår som något mer begränsade och att kravnivån överlag inte synes skärpas väsentligt. I ett ärende som innebar större förändring skulle större tydlighet ha krävts, inte minst om kostnadspåverkan.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 14 juni 2023.

I beslutet deltog: Lennart Renbjer, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Per Högström.

Lennart Renbjer
Ordförande

Per Högström
Föredragande